

Kirkevalget 2023

Nr. 8.8:

Valgtinget/valgdagen

Nøytralitet

Det er svært viktig at valgfunksjonærene og stemmestyret er nøytrale, og de skal ikke under noen omstendigheter anbefale spesielle kandidater eller lister. Valgfunksjonærer skal ikke gå med jakkemerker, t-skjorter eller lignende med kirkepolitisk innhold.

Stemmestyrets ansvar og oppgaver

Stemmestyret er ansvarlig for gjennomføringen av valget i valglokalet. Lederen for stemmestyret sørger for at arbeidet i valglokalet blir organisert og fordelt på stemmestyrets medlemmer.

Ansaret innebærer at lokalet blir åpnet og stengt til fastsatt tid og at manntallslistene, stemmesedler og valgurner blir levert til valgstyret for opptelling, samt et ansvar for rapportering og kontakt med valgstyret.

Stemmestyret kan selv utføre alle oppgavene i valglokalet eller få hjelp av valgfunksjonærer.

Et medlem av stemmestyret bør jevnlig inspisere valgavlukkene for å kontrollere at det til enhver tid er tilgjengelige stemmesedler for alle valglistene og nok skrivesaker.

Valgfunksjonærer

Valgfunksjonærene kan krysse i manntallet, stemple stemmesedler og passe på at velgeren legger stemmesedlene i valgurnen.

Åpning og stenging

Stemmestyret skal åpne og stenge dørene til valglokalet nøyaktig på de tidspunkt som er satt av valgstyret. Valglokalet skal være åpent sammenhengende i de fastsatte tidene, og det er ikke tillatt å stenge lokalet underveis (f.eks. til matpause).

Stemmestyrets leder erklærer valgtinget åpnet: «Med dette erklærer jeg valgtinget i ... stemmekrets i ... sokn ved kirkevalget 2023 for åpnet. Stemmegivningen kan ta til».

Orientering før åpning: Før åpning skal valgfunksjonærene få orientering om prinsippene for hemmelig valg, nøytralitet og taushetsplikt. Det skal også orienteres om hvem som har stemmerett, framgangsmåte for valget og hvor mange som skal velges ved de ulike valgene, og hvilke endringer som kan gjøres på stemmeseddelen.

Ved stenging skal dørene lukkes, og de som er inne i valglokalet skal få stemme.

Dersom det er kø utenfor dørene ved stenging, skal stemmestyret skaffe seg oversikt over hvem som var til stede før stengetid. Disse skal få avgi stemme. Dette kan gjøres ved at en valgfunksjonær stiller seg bakerst i køen utenfor lokalet.

Uro i valglokalet

Stemmestyrets leder kan vise bort personer som skaper uro eller driver valgagitasjon i valglokalet, eller i de rom velgeren må passere for å komme til valglokalet.

Eksempel på slik oppførsel er sjikanering av velgere, støyende adferd, loddsalg, innsamlinger og lignende.

Bortvisningen gjelder for uro. Dersom personen møter på nytt og grunnlaget for bortvisning er borte, skal personen få avgi stemme.

Tom for stemmesedler

Det skal til enhver tid være tilstrekkelig med stemmesedler for alle valglistene. Dersom en går tom for stemmesedler i et valglokale, må det trykkes opp nye eller hentes fra andre valglokaler. Stemmesedlene hentes fra kirkevalget.no.

Stemmesedler til menighetsrådsvalg skal skrives ut på hvitt papir. Stemmesedler til valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal skrives ut på farget (helst grønt) papir. Dersom dette ikke lar seg gjøre, kan det benyttes blanke stemmesedler. Velgeren må da skrive på hvilket bispedømme/sokn og liste det gjelder. Dersom velgeren vil endre på stemmeseddelen, kan velgeren skrive opp de kandidatene han eller hun ønsker å gi en

DEN NORSKE KIRKE

personstemme og markere med et kryss ved siden av navnet. Det kan også brukes blanke ark, da må det også skrives hvilket valg det gjelder. Dersom en går tom for stemmesedler til en av listene eller blanke stemmesedler ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet, må en benytte «reserveløsning» (blanke ark eller blanke stemmesedler) for alle listene og blanke stemmesedler.

Mottak av stemmer i særskilt omslag

For mottak av stemmer rett i urne se veiledning 8.8.2.

1. Stemmemottaker stempler stemmesedlene.
2. Velgeren legger stemmesedlene i hver sin stemmeseddelkonvolutt (hvit konvolutt for soknerådvalg og farget for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet).
3. Stemmeseddelkonvoluttene legges i en omslagskonvolutt med velgerens navn, adresse og fødselsdato påført utenpå.
4. Valgfunksjonær skriver tid og sted for stemmegivningen på omslagskonvolutten og signerer.
5. Omslagskonvoluttene nummereres og føres på Skjema 8.8.4 Liste over mottatte stemmer i særskilt omslag på valgdagen.
6. Omslagskonvoluttene bør legges i urnen eller et annet trygt sted før de blir behandlet under optellingen.

Velgeren er prest eller lek kirkelig tilsatt

Hvis velgeren har markering i manntallet på at vedkommende har stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt, skal velgeren kun levere stemmeseddel for valg av menighetsråd. Dersom velgeren mener at dette er feil, skal en ta i mot **stemmesedlene i særskilt omslag**. I tillegg skal velgeren fylle ut Skjema 4.2.7: Krav om retting av feil i manntall, som skal legges ved i omslagskonvolutten. Valgstyret avgjør spørsmålet om stemmerett.

Velgeren mener det er feil i manntallet

Dersom velgeren mener at han eller hun skulle stått i manntallet i stemmekretsen, skal en ta i mot **stemmesedlene i særskilt omslag**. I tillegg skal velgeren fylle ut Skjema 4.2.7: Krav om retting av feil i manntall, som skal legges ved i omslagskonvolutten. Valgstyret avgjør spørsmålet om stemmerett.

Velgeren er manntallsført i et annet sokn

Dersom det er åpnet for stemmegivning i hele fellesrådsområdet, kan en ta imot **stemmesedler i særskilt omslag**. Dersom det ikke er åpnet for stemmegivning i hele fellesrådsområdet, må velgeren reise til sitt sokn for å stemme.

Velgeren er manntallsført i annen stemmekrets i soknet

Dersom velgeren kommer til et valglokale utenfor sin stemmekrets, kan stemmemottaker ta imot stemmesedlene i særskilt omslag.

Velgeren har stemt ved forhåndsstemming

Velgere som har forhåndsstemt, kan ikke ombestemme seg og stemme på nytt. Det gjelder også hvis velgeren har forhåndsstemt digitalt. Dersom en velger krever å stemme, skal ikke vedkommende avvises selv om det er krysset i manntallet. Stemmesedlene skal tas imot i **særskilt omslag**, for å bli behandlet av valgstyret.

Velgere uten legitimasjon

Dersom stemmemottaker kjenner velgeren er det ikke nødvendig å vise legitimasjon. Dersom en ukjent velger ikke kan bevise sin identitet, får ikke vedkommende stemme og må komme tilbake med legitimasjon.

Velgeren legger en ustemplet stemmeseddel i valgurnen

Dersom velgeren ved en feil legger en ustemplet stemmeseddel i valgurnen, skal ikke urnen åpnes for å ta ut stemmeseddelen. Feilen blir rettet opp ved at velgeren henter en ny stemmeseddel som blir stemplet og lagt i urnen. Den ustemplede seddelen vil bli forkastet. Dette skal noteres som avvik i stemmestyrets protokoll.

Velgeren forlater lokalet uten å legge stemmeseddel i urnen

Dersom en velger som er krysset i manntallet forlater valglokalet uten å legge stemmeseddel i urnen, bør dette registreres i stemmestyrets protokoll. Vedkommende kan da ikke komme tilbake og stemme. Dersom velgeren forlater valglokalet uten å være krysset i manntallet, skal det ikke registreres.

Rett til hjelp

En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som **velgeren selv peker ut**. En stemmemottaker/stemmestyret skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt om velgerens stemmegivning. Hvis et stemmestyremedlem/en valgfunksjonær på valgtinget mener at velgeren ikke oppfyller kravene til å motta hjelp, avgjør stemmestyret det. Dersom en annen enn velgeren kommer med en henvendelse til stemmestyret om å hjelpe velgeren, bør stemmestyret ta kontakt med velgeren for å forsikre seg om at det er velgerens eget ønske som kommer til uttrykk.

DEN NORSKE KIRKE

Det er viktig at stemmestyret prøver å sikre at det ikke foregår press mot eller utilbørlig påvirkning av velgeren. Dersom en velger ikke er i stand til å ta seg inn i valglokalet, kan vedkommende avgi stemme umiddelbart utenfor.

Presse og valgundersøkelser

Pressen må ikke få tilgang til informasjon om hvor mange stemmesedler som er tatt, og stemmestyret kan heller ikke gi informasjon om dette. Valgundersøkelser er ikke tillatt i valglokalet eller i de rom som velgeren må passere på vei inn/ut.

Valgmateriell

Det må til enhver tid være tilgjengelige stemmeseddelkonvolutter (hvit for sokneråd og farget for bispedømmeråd), omslagskonvolutter og penner.

Protokoll

Valgstyret skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Se skjema 9a. Valgstyrets protokoll skal tas inn som vedlegg til menighetsrådets møtebok og underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer av valgstyret.

Stemmestyret fører protokoll i forbindelse med gjennomføring av valget. Se skjema 8.

